

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران
مدرسه علمیه کوثر
شهرستان قزوین

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

تربیت دینی کودک از دیدگاه قرآن و سنت

استاد راهنما:

صغری رازقی

استاد داور:

محمد سلطان محمدی

پژوهشگر:

هاجر میرحسینی

تابستان ۱۳۸۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسمہ تعالیٰ

تحقیق پایانی با موضوع:

کہ توسط سرکار خانم:

برای دریافت دانشنامہ سطح دو (کارشناسی) تدوین شدہ است، توسط ہیأت داوران مورد

ارزیابی قرار گرفتہ و در تاریخ / / ۱۳، با کسب رتبہ

پذیرفتہ شدہ است.

استاد راهنما:

استاد داور:

مدرسہ علمیہ:

شہرستان:

امضای مدیر و مہر مدرسہ

تحمیدیه

ستایش مخصص فدای یکتاست، آن که همیشه بوده و فواید بود، اندازه و نهایتی برای او نمی‌توان تصور کرد، هیچ‌گونه فوایدی حتی فواید سبک ندارد. وجود او آغاز و بقای او پایان ندارد، با آفریدگانش بر وجود خود، و با ایجاد آنها بر همیشه بودن خود و با شباهت آفریدگانش به یکدیگر، برنداشتن شبیهی برای خود راهنمایی نموده است. نشانه‌های او گواه قدرت اویند. ذات او توصیف نشده، دیدگان او را ندیده و اندیشه‌ها ذات او را نیافته‌اند. کسی که مانند نداشته و شنوا و بیناست. و سپاس و ستایش خداوندی را که نعمت یادگیری علوم دینی را به من ارزانی داشته و فرصت تمقیق در این زمینه که قطره‌ای از دریای علم و دانش است را عطا کرد، خداوند را شاکرم و از او فواستارم که معرفت نصیبم فرماید.

تقدیم به:

پیشگاه حضرت باری تعالی

و آستان قدس نبوی (صلی الله و علیه و آله)

و هدیه به پیروان قرآن و اهل بیت علیهم السلام که با استفاده از بعد

الگوی این دو گوهر گرانها به تشکیل خانواده پرداخته و نسلی الهی و

انسانی می پرورانند.

و با همین تکیه‌گاه، در برابر مشکلات استقامت می‌کند. زمانی که برادران حضرت یوسف علیه‌السلام او را در چاه انداختند یوسف ۹ ساله بود. وقتی کاروان از کنار چاه گذشت و یکی از کاروانیان یوسف را دید، صدایش را بلند کرد و گفت: کاروانیان بایستید! بیایید و به این کودک غریب و تنها کمک کنید. وقتی یوسف، این تربیت شده دینی، سخن او را شنید، گفت: انسانی که با خدا است هیچ‌گاه غریب و تنها نیست.

- برکت تربیت دینی کودک، به والدین نیز می‌رسد. کودک تربیت شده دینی، با والدین خود خوب رفتار می‌کند؛ زیرا با قرآن آشنا است. تربیت یافته دینی، سخنانی زیبا و پرمحتوا بر زبان جاری می‌سازد و سبب افتخار پدر و مادر و نزدیکان می‌شود.

- تربیت دینی کودکان، در آخرت والدین هم اثر می‌گذارد.

امام صادق علیه‌السلام از رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) نقل می‌کند که حضرت فرمود: روزی حضرت عیسی علیه‌السلام از قبرستانی می‌گذشت و دید مرده‌ای را عذاب می‌کنند. سال بعد از همان قبرستان گذشت و متوجه شد که عذاب از آن مرده برداشته شده است، از خداوند پرسید: قضیه چیست؟ خداوند فرمود: فرزندى دارد که جاده‌ای را ترمیم کرد و یتیمی را پناه داد؛ بدین سبب عذاب از او برداشتم.

- تربیت دینی باعث جلوگیری کودکان از منحرف شدن و به خرافات اعتقاد پیدا کردن می‌شود.

فهرست منابع و مآخذ

* قرآن.

* نهج البلاغه.

- ۱- ابوطالبی، مهدی، تربیت دینی از دیدگاه امام خمینی (ره)، قم، مرکز انتشارات مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمه الله، ۱۳۸۳.
- ۲- ابن فارس، احمد ابن فارس، معجم مقاییس اللغة، بیروت، دارالاحیاء التراث العربی، ۱۴۲۲ قمری.
- ۳- ادیب، علی محمدحسین، راه و روش تربیت از دیدگاه امام علی (ع)، ترجمه دکتر سید محمد رادمنش، بی جا، مؤسسه انجام کتاب، چاپ چهارم.
- ۴- اسحاقی، سید حسین، سلوک علوی، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۱.
- ۵- اسماعیلی یزدی، شیخ عباس، فرهنگ تربیت، قم، انتشارات مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۲.
- ۶- افروز، دکتر غلامعلی، روش های پرورش احساس مذهبی «نماز» در کودکان و نوجوانان، تهران، انتشارات انجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران، چاپ پنجم، ۱۳۷۶.
- ۷- الراغب الاصفهانی، ابوالقاسم حسین بن محمد، المفردات فی غریب القرآن، تهران، المكتبة المرتضوی، بی تا.
- ۸- امینی، ابراهیم، اسلام و تعلیم و تربیت، تهران، انتشارات انجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران، چاپ سوم، ۱۳۷۴.
- ۹- انصاریان، حسین، نظام خانواده در اسلام، قم، انتشارات ام ابیها، چاپ شانزدهم، ۱۳۸۰.
- ۱۰- باقری، خسرو، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، تهران، انتشارات مدرسه، چاپ دوم، ۱۳۷۰.
- ۱۱- باهنر، ناصر، آموزش مفاهیم دینی همگام با روان شناسی رشد، تهران، شرکت چاپ و نشر بین الملل سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸.
- ۱۲- بهرام پور، ابوالفضل، نسیم حیات، قم، مؤسسه انتشارات هجرت، ۱۳۷۸.
- ۱۳- پیام آزادی، حدیث تربیت کودک (از سخنان ۱۴ معصوم علیهم السلام)، بی جا، پیام آزادی.
- ۱۴- حداد عادل، غلامعلی، خانواده در اسلام، بی جا، دفتر ۱۴۲ نهضت زنان، ۱۳۵۹.

- ۱۵- حضرت، عباس، آنچه باید درباره تربیت کودکان و نوجوانان بدانیم، انتشارات طلایه، چاپ دوم، ۱۳۷۴.
- ۱۶- داوودی، محمد، نقش معلم در تربیت دینی، قم، پژوهشکده حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۴.
- ۱۷- دلشاد تهرانی، مصطفی، ماه مهرپرور تربیت در نهج البلاغه، تهران، خانه اندیشه جوان، ۱۳۷۸.
- ۱۸- دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، چاپ دوم، ۱۳۷۷.
- ۱۹- دهنوی، حسین، نسیم مهر (۱)، پرسش و پاسخ تربیت کودک و نوجوان گفت و گوی رادیویی، قم، انتشارات خادم الرضا علیه السلام، چاپ سوم، ۱۳۸۳.
- ۲۰- دهنوی، حسین، معلم موفق، قم، انتشارات ظفر، چاپ سوم، ۱۳۷۷.
- ۲۱- راشدی، لطیف، کودک و تربیت اسلامی، قم، انتشارات قدس، ۱۳۶۹.
- ۲۲- راغب اصفهانی، حسن بن محمد، مفردات الفاظ قرآن، ترجمه مصطفی رحیمی نیا، تهران، انتشارات سبحان، ۱۳۸۶.
- ۲۳- الزبیدی، محمد مرتضی، تاج العروس من جواهر القاموس، بیروت، دار مکتبه الحاتة.
- ۲۴- سیف، سوسن و دیگران، روان شناسی رشد (۱)، تهران، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، چاپ پانزدهم، ۱۳۷۰.
- ۲۵- شیخ الاسلام، سید جعفر، پرورش کودک از نظر اسلام، بی جا، انتشارات امیری، چاپ دوم، ۱۳۷۰.
- ۲۶- شیخ الاسلامی، سید حسین، گفتار امیرالمؤمنین (ترجمه غرر الحکم و هداية العلم)، قم، انتشارات انصاریان، چاپ دوم، ۱۳۷۶.
- ۲۷- طالقانی، سید محمود، پرتوی از قرآن (۲)، تهران، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۵۰.
- ۲۸- طباطبایی، علامه سید محمدحسین، تفسیر المیزان، ترجمه محمدتقی مصباح یزدی، بی جا، بنیاد علمی و فکری علامه طباطبایی با همکاری مرکز نشر فرهنگی رجاء، چاپ دوم، ۱۳۶۴.

- ۲۹- طبسی، محمدجواد، حقوق فرزندان در مکتب اهل بیت (ع)، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، چاپ دوم، ۱۳۷۶.
- ۳۰- عباس‌نژاد، محسن، راهنمای پژوهش در قرآن و علوم روز (۱) قرآن، روان‌شناسی و علوم تربیتی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه، مشهد، ۱۳۸۴.
- ۳۱- عطاران، محمد، آراء مربیان بزرگ مسلمان درباره تربیت کودک، بی‌جا، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بی‌تا.
- ۳۲- عیتاوی، عصام، تربیت و آموزش کودک در اسلام، ترجمه عبدالصاحب یادگاری، بی‌جا، کانون نشر اندیشه‌های اسلامی، بی‌تا.
- ۳۳- فرید تنکابنی، مرتضی، راهنمای انسانیت احادیث و ترجمه از کتاب نهج‌الفصاحه، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ششم، ۱۳۸۰.
- ۳۴- فلسفی، محمدتقی، گفتار فلسفی: کودک از نظر وراثت و تربیت، تهران، هیأت نشر معارف اسلامی، چاپ یازدهم، بی‌تا.
- ۳۵- عاملی، شیخ حرّ، وسایل الشیعه، ۱۲، قم، مؤسسه آل‌البیت، ۱۴۰۹.
- ۳۶- قائمی، علی، اقامه نماز در دوران کودکی و نوجوانی، تهران، ستاد اقامه نماز، چاپ ششم، ۱۳۷۶.
- ۳۷- (...)، (...)، خانواده و تربیت کودک، بی‌جا، انتشارات امیری، بی‌تا.
- ۳۸- قرائتی، محسن، تفسیر نور، تهران، بی‌نا، چاپ چهارم، ۱۳۸۳.
- ۳۹- قلی‌زاده کلان، فرض‌الله، تربیت کودک در محیط خانواده، بی‌جا، انتشارات پارسایان، ۱۳۷۷.
- ۴۰- کاشانیها، کبری (فرشته)، تشویق و تنبیه از دیدگاه قرآن کریم، تهران، مؤسسه فرهنگی نشر رامین، ۱۳۷۸.
- ۴۱- گروهی از کارشناسان تعلیم و تربیت فرانسه، نشانه‌های آموزش مناسب (راهنمای والدین)، ترجمه روابط بین‌الملل سازمان انجمن اولیا و مربیان (دکتر عبدالحسین محمدکاری)، تهران، انتشارات سازمان انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۸.

- ۴۲- محمدی ری شهری، محمد، حکمت‌نامهٔ کودک، ترجمه عباس پسندیده، قم، مؤسسه فرهنگی دارالحديث، ۱۳۸۵.
- ۴۳- (...)، (...)، میزان الحکمه، ترجمه حمیدرضا شیخی، قم، مؤسسه فرهنگی دارالحديث، بی‌تا.
- ۴۴- مجلسی، شیخ محمدباقر، بحار الانوار، ۱۰۱، بیروت- لبنان.
- ۴۵- مظاهری، حسین، تربیت فرزند از نظر اسلام، قم، انتشارات ام ابیها، چاپ ششم، ۱۳۸۰.
- ۴۶- مظاهری، علی‌اکبر، هشدارهای تربیتی چهل مسأله مهم تربیتی: راهنمای پدران، مادران و مربیان، قم، مؤسسه انتشارات هجرت، ۱۳۷۴.
- ۴۷- مظلومی، رجبعلی، تربیت معنایی انسان تربیت از دیدگاه ائمه اطهار (ع)، تهران، انتشارات سازمان انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۴.
- ۴۸- معین، محمد، فرهنگ فارسی، تهران، مؤسسه انتشارات امیرکبیر، چاپ هفتم، ۱۳۶۴.
- ۴۹- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، مجموعه مقالات کنگره بررسی اندیشه و آثار تربیتی حضرت امام خمینی (س)، تهران، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۴.
- ۵۰- وزیری، مجید، حقوق متقابل کودک و ولی در اسلام و موارد تطبیقی آن، تهران، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل وابسته به مؤسسه انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۴.
- ۵۱- وفایی، اکرم، کودک مرواریدی در صدف زندگی، قم، کاک، ۱۳۸۵.
- ۵۲- یاب، ایریس، کلیدهای تربیت کودکان کلیدهای آموختن به کودکان دربارهٔ خدا، ترجمه دکتر مسعود حاجی‌زاده، بی‌جا، انتشارات صابرین، چاپ هشتم، ۱۳۸۵.